

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

PRIMER DE MAIG DE 1905

40,000 obrers en vaga

—Empaytats per la miseria,
vivint del ayre del cel,

el Primer de Maig, nosaltres
ja fa temps que l'celebrém.

LA SENMANA DE DIJOUS A DIJOUS

La manifestació obrera celebrada á Madrid el passat diumenge, resultà imponent per lo numerosa y admirable per lo ordenada. Una vegada més s'ha posat en evidència l'aptitud del poble pel plé exercici dels seus drets, que contrasta ab la conducta arbitraria dels governs monàrquics

tan inclinats sempre á cohibirlos y atropellarlos. Per quin motiu el dret de manifestació, tan legítim com els demés consignats en la Lley fonamental del Estat, ha de trobar en els governants les trabas més absurdas y 'ls rezels més injustificats? Qui ignora avuy que 'ls únichs perturbadors del ordre públic soLEN ser sempre en aquesta cassos els agents de la autoritat?

**

Y á propòsit de perturbacions del ordre. Desde l'meeting del Palau de Bellas Arts de Barcelona, s'es-

tán consumint en las celdas de la Presó modelo, un número de operaris, que exhalan en vā las sevas queixas. Per què no adelantan els procediments judiciais? Temps de sobra hi ha hagut desde llavoras pera depurar las responsabilitats que puguen resul tar contra qui sigui que las haja contreftas. Y no obstant, son molts els qu'estan sufrint sense meréixerla, la pena anticipada d'una reclusió, que 'ls aisla del món y que deixa á sus familiars en el desamparo y en la miseria. La ignorancia perseguida en aquesta forma ha de sentirse indignada y exacer bade. Y així es com lluny d'apayagarse se van

enconant els odios socials. La llegenda de una gran conspiració inventada per autoritats afanyosas de contreure mèrits no té base ni fonament, y á horas d'ara deu haverse desvanescut per complert. A què, donchs, prolongar per més temps la reclusió de personas que ni presents se trobaven en el lloc de las occurréncias? S'ha observat que casi sempre son els mateixos individuos els que pagan la festa. Víctimas de las suspicacias policíacas no's comprén ni s'explica que puguen serho també de las incomprendibles demoras de la justicia històrica.

Per fi s'ha despertat un moviment de pietat y compassió en favor de les famílies dels naufrachs del vapor *Ignacio Roca*. Dignes son, al igual que les dels obrers aixafats sota les ruines del tercer dipòsit del Lozoya, de la generositat de les persones compassives. Unes y altres han sucumbit per les mateixas causes, mentres cumplían els devers del treball. Unes y altres han pagat ab la vida la falta de miraments de les empreses á las quals prestaven els seus serveys, si es cert com s'assegura que el vapor naufragat era una carraca vella y sense condicions per navegar.

No basta que se socoriá las víctimas; es precis ademés que's depurin escrupulosament las responsabilitats que pugui resultar per part dels que ab l'afany d'enriquirse, no reparan en sacrificar vidas agenes, deixant á infelissas famílies en l'orfanat y l'desconsol. Precisa fer un dur escarmient. Que no pugui gaudirse 'ls criminals de qu' en aquest país ab diners s'alcança sempre la impunitat, per que llavoras no hi haurá delicto que no's cometí, en quant tingui per fi y objecte l'enriquirse.

La política queda limitada á la carta que 'ls señors Montero Ríos y Moret han dirigit á n' en Villaverde, comunitantlo á la proxima reapertura de las Corts, y á la contestació de n' Villaverde prometent ferho, pero no deseguida, sino l'día 14 del vinent mes de juny.

Tenim, donchs, que 'ls representants dels partits monárquics s'entretenen jugant á cartas.

Sostenen en Moret y en Montero Ríos que així no's pot seguir; que s'está faltant á la Constitució; que 'l régimen parlamentari corre perill de ser sacrificat al poder personal, y que no està lluny el dia en que 'ls enemicis de las instituciones tinguin per combatreles la forsa y l'prestigi que 'ls donarà la bandera de la legalitat atropellada.

Y contesta en Villaverde qu'ell no té la culpa de que no s'haja legalitat la situació económica y que necessita temps per estudiar els grans projectes económiques que prepara. El 14 de juny ja ho tindrà tot llest y reunirà las Corts.

Bé es veritat que llavoras vindrán las calorss estivals, y si ell ha de suar, yo què tothom suhi.

La veritat es que 'l mal exemple ja está donat, y que lo que avuy fa en Villaverde, demà ho farán en Montero y en Moret, per poch que las circumstancies ho exigeixin.

Y es que uns y altres han perdut la fé en el país. En justa compensació 'l país ha perdut la fé en ells.

Traballé amb afany perque la posi tota entera en las instituciones republicanas, y la llibertat será salva.

PEP BULLANGA

CORRIDAS

A mort D. Joan Valera, un dels escriptors espanyols més justament celebrats per la pulcritud del seu estil y l'atricisme de les seves ironías. Era un volterí dotat de casticista elegancia. Monárquich de tota la vida, l'any 1874 escrigué una frase que va ferse célebre, per posar en berlina las venerandas institucions. En un article publicat en *La Revista de España*, parlá de «los chirimbolos de la Monarquía».

Algun temps després, en Núñez de Arce atacava durament al Tribunal del Sant Ofici, y D. Joan Valera va tenir la humorada de defensarlo, ab una copia de arguments tan enginyosos, que de fixo no se li haurian corregut á cap dels tètrics coches que s'recreaven rostint heretjes, perque d'enginy y humorisme no'n tenian ni'n gastavau aquells esbirros.

Y així era en tot el célebre autor de *Pepita Jiménez*. Encare que s'expressava sempre de una manera admirable, resultava molt difícil conéixer quan ho feya en serio ó quan ho feya en broma.

Lo qu' escriuria avuy si encare pogués escriure, tocat á la seva mort y al seu enterro. [La broma que hi faria presentantse com á regenerador, ja que no de la nació, del titulat espectacle nacional...]

El restabliment de las corridas de toros, ó quan menos la inauguració de la temporada en el clàssic diumenge de Pasqua florida s'ha de degut á la mort del ilustre escriptor.

No podia anar-se'n d'aquest móvi ab més oportunitat. Ni que ho hagués fet expressament.

La diada de Pasqua s'acostava á marxes dobles: el govern la tenia al damunt y encare no havia decidit res per lo tocant á deixar subsistent ó anular l'acord del Institut de reformas socials prohibint la celebració de corridas de toros en els diumenges. Els ministres vacilavan, duptavan, no sabien per quin cantó girar-se. Havia tingut tot l'hivern per pendre una resolució, mes com á l'hivern no's donava corridas formales, podian anarlas aplassant, gratacèle front y bufantse 'ls dits. Pero en vigilias de Pasqua... ¿com resistir la formigó primaveral? Era necessari decidirse: ó Maura ó Miuras.

Lo més curiós es que ni temps els quedava pera reunir-se en consell ordinari. Y reunir-se extraordinariament al sol y únic objecte de ocuparse de banyas resultava massa punxagut per uns governants que desatenen assumptos de la major importància pel país. ¿Qué haurian dit las nacions extrangeras quan se n'haguessin enterat?

—Si á lo menos trobessim un pretext! —exclamava en Villaverde.

Y D. Joan Valera, amable com ell sol, va agafar un atach de feridura y's va morir.

—¿No volíau un pretext? Aquí l' teniu.

El consell de ministres havia de reunir-se forso-

ment pera acordar el tribut fúnebre que l'Estat devia dedicar als restos mortals del insigne escriptor, gloria de las lletres patrias... y de passada, ja que estava reunit, al mateix temps que de l'enterro del literat, tractaria de la resurrecció de las corridas.

«Derramemos una lágrima sobre la tumba de aquél que fué nuestro amigo, y luego iremos al redondel.»

Y encare hi haurá qui posi en dupte la fina diplomacia del totxo Villaverde!

Y vels'hi aquí com ja torném á tenir corridas de toros dominicals. Els toreros, els ganaders, els aristocràtates, els que creuen que la existència y la gloria d'Espanya dependen exclusivament de metxar toros y desventrar caballs, han guanyat la partida sobre la gent seria y sensata, entre la qual hi ha que colocar á un número considerable de societats obreras que no cessavan de declarar-se enemigas del bárbaro espectacle.

Bé s'coneix ab aixó que governan els conservadors, els homes de la suprema intel·ligència, que han pres al seu càrrec la regeneració de la patria.

«Pá y toros» sigué á últims del segle XVIII el lema de la degenerada Espanya. A comensals del segle XX s'ha simplificat aquest lema, y per obra del govern el poble s'ha de contentar ab toros sense pá. A no ser que com succeixen en alguns punts d'Andalusia las masses, á impuls de la fam, se vejin forasadas á lidiar flocs.

Y ab quin floret de incidents emocionants ha començat la temporal A Zaragoza, cojida d'en Minuto. A San Sebastián, idem d'en Gallito y en Montes. A Hondura (Alicant) l'Almansero, ab la mà foradada, es á dir: en situació de que l'nombrin ministre de Hisenda, y á Logronyo en Blasquito revolcat. A Burdeos (fins á França arriban els esquitxos de la civilisació espanyola) en Platerito ferit gloriósament. Y á Murcia, la mar de no sabéns si dirne gracies ó desgracias: dos toreros, en Machaquito y en Lagartijo chico, enganxats, y tres criatures aplastades per la multitud frenètica que, com una riuhada, invadi la plassa apena terminada la corrida.

Total: 11 ferits. Ab un més arribavam á la dotzena justa.

Pot estar orgullós en Villaverde. Baix millors auspícios no podia inaugurar-se la temporada taurina, ni tampoc més dignament podia santificarse la festa de la Pasqua de Resurrecció.

Qui dirá que vivíen aislats del resto del món? Si las nacions extrangeras no apartan els ulls de las matances de la Manduria per fixarlos sobre la Espanya tauròmaca, s'haurá de confessar que no tenen gust.

Ara no més falta que las corridas que han començat á las Plassas de toros ab un èxit tan asombros, se trasladin á un altre circo, que ningú s'explica com durant tant temps pot permanéixer hermèticament tancat.

No hi ha motiu que justifiqui la clausura del Parlament,

Per què 'ls que ab tanta gallardía han donat un quiebro á la Lley del Descans dominical, permetent la reobertura de las Plassas de Toros, han d'abstendir-se en tenir tancadas las Corts de la Nació?

No s'comprén, no s'explica, no pot justificarse una tal inconseqüència.

Tots els partits d'oposició están frisos de lidiar. Las quadrilles de la democracia monárquica, més amigas fins ara dels simulacres aparatosos que de la brega formal, reclaman y cridan, com si realment volguessin fer desgracias. No hi ha què dir si esmolin las espases y fan punta á las puyas els lidiadors republicans.

Y en cambi 'ls toros permaneixen dintre del corral, ab el cap á la menjadora, remugant l'herba fresca del pressupost.

Això no pot durar. S'han d'obrir las portas de la plassa si's vol evitar que'l poble las esbotzi.

Y no's creguin: per mica que s'consideri la cosa, aquesta fora tal vegada la millor solució.

P. K.

FORA CARETAS

NA vegada més s'ha demonstrat la precipitació inspirada en la mala fé, ab que 'ls enemicis del bloc republicà, tractaren de desacreditar als dignes diputats provincials que 'ls vot dels nostres electors han enviat al Palau de la Plassa de Sant Jaume.

Días enraia donavan per feta la conxeràxa de algunes republicans ab els caciquistes, pera repartir-se com á bons germans els càrrecs de la mesa.

Res els hauria costat esperar la realitat de la feta pera censurar lo que signava digne de censura; però llavoras haurian faltat á la seva tática de sembrar á mans plenes rezels, desconfiansas y calamunias.

Y ja veurán com ara no tenen ni una paraula d'elogi pels nostres representants, que á procedir ab menys erupcionis, haurian pogut recabar no pocas ventatjas. Las han renunciades y han fet bé. Després de tot, val més honra sense càrrecs, que càrrecs sense honra.

El núcleo republicà de la Diputació Provincial de Barcelona, ab tot y constituir la minoria més important de la corporació (onze votos sobre trenta sis) s'ha negat rodonament á entrar en intel·ligències ab els monárquics. En l'elecció de la comisió d'actas v'ha votat en blanc. En la discussió de las referents al districte de Vich-Granollers v'ha votat per la gravetat de las mateixas, secundant els propòsits dels regionalistes. Y en la elecció de càrrecs, de nou v'ha votat en blanc.

En aquestes tres votacions no hi hagué entre 'ls nostres amics la més mínima discrepancia.

Poden dir lo mateix els diputats que componen les restants minorias?

En primer lloc s'ha de tenir en compte la composició especial de la Diputació. Sumades la minoria republicana, regionalista y carlista forman vint votos contra setze que 'n reuneixen els monárquics dinàstics tots plegats. Pero eliminats els tres carlins del conjunt de las minorias y agregats als dinàstics, aquests, de setze qu' eran, passan á ser dinou, mentre aquelles, de vint qu' eran, restan reduïdes á disset. La majoria, donchs, queda assegurada per un vot en favor de la coalició dinàstica-carlista.

Y aquest vot és qui s'deu? Als regionalistes de Manresa-Berga, qu' en las passades eleccions se coaligaren ab els carlins, ab la mateixa falta d'escrupuls ab qu' en el districte de Tarrasa-Sabadell se coaligaren ab els monárquics caciquistes.

Es precisa prendre nota de aquests contubernis monstruosos y dels funestos resultats que produeixen á fi de que cada qual carregui ab la responsabilitat que li correspon.

Els regionalistes, que ab tanta sanya com falta de fonament atacan als republicans, fan com la romana del diable, en que totas hi entran, de lo que 'n resulta que 'l diable del caciquisme se'n emporta totas les pesades.

Una nova mostra de la falta de lleialtat dels regionalistes se vé fer evident al constituirse la Diputació.

A pesar de que 'ls republicans, sens faltarn'hi un, varen votar ab ells en pro de la gravetat de las actas de Vich-Granollers, quan arribá l' hora de nominar president de la Diputació, dels sis regionalistes n' hi hagué tres que no tingueren empaig en otorgar els seus votos al caciquista maurista Sr. Torres Picornell, que resultà elegit per 21 vots. Encare que 'l secret de l'urna sembla impenetrable, es evident en aquest cas el concurs de algunes regionalistes en pro del caciquisme, tenint en compte que un d'ells, y dels més bulliciosos y influyents per cert, havia dit públicament que votaria al Sr. Torres.

Així es com fan la política aquests nous regenerants de la personalitat de Catalunya. Molt parlar contra 'l caciquisme, molt renegar de la centralització, y s'afan ab els cacichs pera guanyar un'acta y 'ls presten bonament el seu concurs quan d'ell necessitan els cacichs per assegurar el seu predomini en las corporacions populars.

En aquests cassos es quan se recordan de que la qualitat de regionalistes que s'atribueixen es sols una máscara ab la que amagan sa condició íntima, innata, de monárquics y reactionaris.

P. DEL O.

que la causa principal del atraso de nuestra querida patria, se debe á la intolerancia clerical, apoderándose primero de nuestras Universidades para poder oprimir la inteligencia de nuestros antepasados; aumentando su poderío con su poderosa y odiosa inquisición, que echaba á la pira, para que el fuego lo consumiera, cuando le estorbaba, que era cuanto tenía tendencia intelectual ó de progreso, y en todos los tiempos sembrando de cadáveres nuestro suelo patrio y el del extranjero con el gran número de guerras que ha sostenido y fomentado la llamada religión de paz y de amor.

Al objecte de serli entregat aquest llibre se celebrá la festa en l'Ateneo Obrero de Badalona, la qual se veié honrada per un gran número de personas distinguidas, entre las quals s'hi contava l'digne rector de nostra Universitat literaria, Doctor Rodríguez Méndez.

Tots els traballs llegits y tots els discursos que s'pronunciaren foren altres tants panegírics tributats al mestre, al home de ciencia, al cor altruista y generos que ha dedicat sa llarga existència al bé dels seus semblants, en el sentit més elevat de l'experiència, es á dir: ilustrantlos, adoctrinantlos, aclarint la seva intel·ligència ab la llum de la veritat.

Quan al Sr. Feliu li tocó donar las gracies, casi no podía parlar, embargat per l'emoció. Tant ó més que la seva boca parlaren sos ulls... sos ulls avuy casi cegos... Y parlaren ab la més conmovedora de las elocuencias: ab l'elocuencia de las llàgrimas.

J.

LS obrers socialistas se disponen á celebrar demà passat dilluns, al igual que 'ls anys anteriors, la festa obrera del primer de maig.

Instituïda com un element de solidaritat y ab condicions de universal, fan molt bé 'ls nostres traballadors en mantenir-se fidelis á ella, per més que haja anat perdent aquell carácter de protesta que tingué en son principi.

Subsisteix encare sense resoldres, salvo limitades excepcions, el problema de las 8 horas; la divisió de la jornada en tres fracciós matemàticamente iguals: vuit horas de traball, vuit de descans, y altres vuit d'esplay, que lo mateix poden consagrarse al recreo que á la instrucció ó á las dos coses á la vegada.

El dia que la massa obrera alcansi aquest règim de vida, que fan no sols possible sino també indispensable 'ls pasmosos progrès mecanic和平s dels temps moderns, aquell dia haurá donat un pas decisiu en el camí de la seva emancipació.

L'Avi Brusi's queixa amargament de las classes neutras, perque ab la seva culpable indiferència abandonan el terreno polític als revolucionaris.

Se necessita anar molt lluny d'oscars pera fer una afirmació tan garrafal. Perque 'som per ventura 'ls revolucionaris els que governen el país?

Desenganyis el gueto de la premsa barcelonina. A qui abandonan el terreno de la política las classes neutras es á les oligarquías conservadoras que ne troben aturador pels seus desmans.

Ellas després de tot ne son las víctimas.

Ellas... y 'ls revolucionaris també.

Vels'hi aquí una curiosa hipòtesis formulada pel diputat socialista Jaurés, á propósito de la separació de l'Iglesia y del Estat.

«Pot succeir que demà alguns sacerdots vulguin conciliar l'Evangeli y 'ls

s' han efectuat fins ara, viatges de compenetració, dels quals, visitants y visitats ne pugnent treure algun profit. «No'n resultan—afegeix—més que fatigas y gastos completament inútils.»

No tan inútils, estimat colega.

O sino vegin lo que va passar á Alicant.

Una cigarra que va fer entregar un memorial al rey, va rebre la visita d'un oficial de palacio, prometentli la regia protecció.

Y sigué tant intens el transport de alegria qu'experimentà, que al poch rato se'n va anar al altre barri. Y va deixar de patir.

«Volen encare una visita més eficàs de compenetració?»

BELLMUNT, 18 de abril

Víctima de una traidora malaltia y á la edat de 70 anys acaba de morir el conseqüent republicà Ramón Montané, qui havia desempenyat varijs vegadas el càrrec de president del Comitè de la Morera, de ahont era fill.

En Montané havia pres part en quants moviments revolucionaris hi hagué fins á la feta, donant probas de ser un convenst republicà hasta l'últim moment.

Horas ans de morir va ferli una visita el nostre escura paella, ab els propòsits que son de suposar. Pero aquella vegada va sortirli el tret per la culata, puig va tindre energia sobrada pera tréures del davant.

Son enterró va ser prova de les moltes simpatias ab que contava, puig el poble en massa va acudir á rendirli l'últim tribut.

MONTRÓIG, 18 de abril

El dia de Rams el nostre hipopòtamo negre enfilantse dalt del paner de les mentides llansà mil impropries contra els veihins que lleixen La CAMPANA y altres periódics liberalis, donant á tot això la culpa dels més governs y de la seca. «Qué's sembla, lectors, el nostre carboner? Li deu anar bé el criadero de llana, quan s'atreveix á dir aquestes bestiesses.

«Pobre merlot negre, ves reflant desde l'cova de les mentides, y nosaltres anirém estirant el batall de la campana que tant l'amohina!»

BELLMUNT (TARRAGONA), 25 de abril

El dia del Dijous Sant el nostre merlot jove va deixar sentir son brama desde dalt del cubell mistich. Va comensar son discurs recomanant als pares que no deixessin pertenéixer als seus fills á cap centre republicà y que á sas fillas no les deixin concorrer els balls y reunions de la Fraternitat.

«Y saben per qué parla així el xarrupa candelas? Per la senzilla rshó de que durant la quaresma tots els balls s'han celebrat ab un gran floret de noyas, y en canvi no n'ha passat cap pel confessionari.

GANDESA, 23 de abril

El Divendres Sant á la nit dos joves parlavan de cosas indiferents á la porta de l'iglesia y en el moment que anava á sortir la professió. Passà per allí l'ensotanat Laporta, aquell qu' es tan amich de fer petar xarradetas per els racions ab las noyas, y de repent y ab parsulas molt dolsas s'encara ab els joves y els feu fugir ab uns modos que ja se'ls poden pensar als lectors, dels que solo usen usar el ensotanat carlins.

Càlmat y moderat, Quèl. Mira que si segueixes fent etzagallades, las xicotitas no't voldrán.

SANT JAUME SABOLIVERAS (PIERA), 25 abril

El nostre escura-canadella no fa un grà massa quan las enfila en molestar als que no li poden tornar las pilotes. Es el cas que l' altre dia puja al cocí sagrat y comensà el predicot despedintse dels seus feligresos y arremetent contra «tres ó quatre miserables (textual) que no van volquer anar á Piera á demanar pluja, senyal de que no volfan que plougués.»

Diu que l' diputat Llitget va ser convidat y va doná l' xasco de no assistir á la festa, demostrant ser enemic de Deu y dels interessos dels districte que representa. Veritat que son de planyo 'ls veihins del Prat, futurs feligresos d' aquesta espurna mística?

RIBAS, 26 de abril

El nostre predicayre s' ocupa de la premsa liberal, excommunicant á tots els veihins que la lleixen. Agrafin la propaganda y fa molt bé en ocuparse de aquestas coses.

Lo que no li can tant en gracia es el fer conquistas al confessionari, com ha vingut fent aquesta quaresma. No gaixes dies una noya, després de ser absolta, va ser cridada novament á la gàvia, y al cap de mitj hora sortia del quart dels pecats ab las galtas de color de amapola.

Quare causa...

Sort que la xicotita era d' aquellas que ja estan curadas d' espots!

CENTELLAS, 26 de abril

El dia de Pasqua varem tenir la satisfacció de slotjar en aquesta vila á la simpàtica colla «Escarindull Madronense» del Poble Sech, composta de un centenar de socis, republicans tots ells en cós y ánya.

Durant sa curta estada, foren obsequiats galanament per tots els veihins, y en particular per la Societat coral «La Violeta», ab quins socis fraternisaren els excursionistes tot seguit.

L' endemà s' feu una sortida al camp, en la qual regnà la més franca alegria, cantantse cansons patriòticas y fentse algunes clixés fotogràfiques.

L' ex-arcade Yalpys obsequià als forasters en nom del diputat provincial Sr. Puigol.

BANYERAS, 20 de abril

Reyna gran disgust en aquesta població. La Societat de traballadors agrícoles, en el mes de mars del any passat, acordà ab tots els propietaris la següent tarifa de preus de jornal: «de maig á setembre, 10 rals. El resto del any, 9». No'n dirà que aquests preus pequin d' exagerats. Doncs bé, no havia terminat l' any, quan el propietari Sr. Ventosa, actual arbejador, contractava á un jove brasser no associat. La Societat s' oferí á la seva família á incloure'l en la Associació; pero l' oferta no sigué admesa, elegant que l'Sr. Ventosa s' hi oposava. Al poch temps, els traballadors de Srs Torres y Ràfols rebien l' ordre de donar-se de baixa de la Societat y en cas contrari de donar-se per despedits.

Dende aquest moment no hi ha pau ni tranquilitat en la població. Vivim baix la vigilància continua de la Guardia Civil, y s' permet que 'ls brassers del veih poble del Arbós vajin al traball armats fins á les dents. Si no hi ha pau, tampoc hi ha justicia. A un veih que va rebre una garrota li digueren al Jutxit municipal que no hi havia motiu suficient per imposar cap càstich. Un individuo del somatent que tractà de mediatar en una diferència, se veié les armes apuntades en contra d' ell.

Aquest afany de aterrassar á una honrada associació traballadora, legalment constituida, pot portar á la població dídas de dol, si les autoritats superiors, prenen cartas en l' assumpte, no miran de trobar solucions de concordia y de justicia.

CALELLA, 25 de abril

Oh! la moral jesuítica. Oh! la moral catòlica.

Quan fou avisat D. Francisco Martorell, propietari, advocat y cacich d' aquesta vila, per una representació del coro «La Sirena Calellense» de que hi anirian á cantar las caramelles el dissabte de Pasqua, contestà que: si eran republicans no hi anessin.

«Valenta resosta la dada per un home de carrera, més propia d' un idiota, á una associació exclusivament lírica!

Aquest tipus es aquell que un dia va dir que quan ell voldrà disolfrà les societats obreres de resistència; y nosaltres, els republicans, l' hi contestem: «Ay del dia que 'ls traballadors se donguin compte de que vosté es un dels tals que més els ha desgraciat! Y si per salvar les seves societats han de venir á fer política ab nosaltres jàb quina classe d' orellas anirà pel carrer?»

Perque havém de confessar la veritat; si tots els que estém la pau, la llibertat y el progrés, inclús els que desitjaren veure l' món convertit en una cooperativa collectiva, abont hi existís allò de que qui vulga menjar que traballi, no fem el pensament d' unirnos pera contrarestar al enemic comú, que ja de tot acaba d' estar ensenyorit, ja estém ben frescos, ens n' anirém de dret al cel, puig qu' ells ja ns ajudaran á ben morir.

Ab tot y això, tiri al dret, senyor Martorell, que 'ls republicans no l' hi jirarémen cara per més alt y grós que siga.

Ingressos durant el passat trimestre: 226 milions.

«Pagos fets en el mateix temps: 117 milions.»

Aixis, tal com raja, ab aquesta poca solta, propia del home qu' enraona sois per' enraonar, sense conscientia de lo que diu, ni idea de la responsabilitat que les seves paraules poden ocasionarli.

Cobrat: 226 milions.

Pagat: 117.

O sigui, qu' en un sol trimestre l' Estat ha arrenconat la friolera de 109 milions de pessetas.

«Pot ser veritat que en tres mesos la Nació hagi estalviat semblant pila de quartos?»

No que no pot ser.

Y donchs d' així venen aquestes farsas? «Qué significan aquestes estat comparatius y aquestas exposicions de xifras, sense finalitat, sense objecte, destinades, tot lo més, á embarcar á quatre bobos, que no poden ser més de quatre els que á Espanya finquin avuy prou tragaderas pera empassarre aquestas rodas de molis?»

Contra la comedia que 'l Gobern, ell sabrà per

LA CARICATURA AL EXTRANGER Els mercaders al temple

Lo que faria Cristo si tornés á resucitar.

(De L'Asino)

LA COMEDIA DEL "SUPERAVIT"

ANSATS estém de llegirlo:

«Los ingresos del mes pasado, comparados con los obtenidos en igual período del año anterior, han aumentado en tres millones de pesetas.»

«La recaudación del último trimestre excede á la del mismo trimestre del pasado año en doce millones.»

«A treinta millones asciende el sobrante que el Tesoro tiene á su disposición en las cajas del Banco.»

Y millones per aquí, millions per allá, millions sobrants en las arcas del Banc, millions d' excés en la recaudació d' Aduanas, no més falta que 'ls gitans lliguin els gossos ab llançonissas y que la Gaceta publicui un decret declarant gratuita y obligatoria la cuixa de gallina diaria en la olla de tots el espanyols.

Vivim en un país d' opereta y sembla que la consigna dels que 'l dirigeixen, ó que per dirigirlo cobran, es aquesta:

«Música, música!

«La música á las fieras domesticas y ayuda á percibir contribucions...»

En las nacions mitjanament civilisadas, la missió del ministre d' Hisenda es administrar les rendas del Estat y explicar de tant en tant al contribuyent la situació de la caixa pública.

Aquí no passa així. A Espanya, la ocupació preferent del gerent del Tresor nacional es embollar ele números tot lo possible, donar á la gent garsas per perdíus y presentarli uns comptes que, volguen di molts coses, no diguin res.

Encare no fa quaranta vuit horas que llegia en un periòdic oficis:

«Estat del Tresor:

qué, representa, s' aixeca la tragedia de la realitat, escrita ab números d' una eloquencia tan abrumadora, que davant d' ells no hi valen sofismes de ministre d' Hisenda ni habilitats de subsecretari prestdigitador.

La balanza, la verdadera balanza indicadora de la situació d' un país es el comers d' exportació y importació.

«Qué 'n pensariam d' un individuo que, guanyant quatre pessetas cada dia, 'n gastés vint?

«Pobre home!—diríam:—Qué poch temps deurá tardar en anar-se'n al Hospici... á peu!

Tal es donchs, avuy, la situació d' Espanya.

Durant els dos primers mesos d' aquest any, la nostra nació ha importat articles per valor de 145 milions de pessetas.

En canvi, «saben per quánt ha exportat? Per valor de 128 milions.

Més clar, ni ayuga. En dos tristes mesos, ens hem atrassat de 17 milions de pessetas.

D' això á anar á l' Hospici á peu ó en automòbil —que ara sembla ser el vehícul nacional— qui ha gaire distància?

Aixis es comprén que 'ls articles de primera necessitat s' encareixin més cada dia, y així s' explica que 'ls cambis puigin y las butxacas baixin y els diners vajin convertintse en objectes rars y fabulosos.

«Cóm pot succeir d' altra manera en un país que cada dos mesos gasta 17 milions més de lo que guanya?»

Pero lo verdaderament gruixut, lo estupendo, lo inaudit es lo que ara està fent el Gobern ab aquesta emissió de 200 milions de bonos del Tresor que días havaé anunciantse.

La demanda que en Villaverde fa als capitalistes es la més complerta y franca confesió del estat lamentable de la nostra Hisenda.

200 milions solicitats al país, signi per sis mesos, signi per sis anys, representan un empréstit, disfressat ab més ó menos trassa, una pildora daurada

ab més ó menos salero; pero sempre pildora, sempre empréstit.

Y si aixó es així, ¿com se compagina aquesta nova petició de quartos, aquest nou entrampament, ab la abundància que 'l Gobern exhibeix de tant en tant en les columnas de la Gaceta? «Com s' explica que augmentant cada mes els ingressos, sent més grossos cada dia als sobrants, se vegi 'l Hisenda obligada á enmatxellar doscents milions de pessetas? ¿Cóm es?

L' explicació es molt senzilla.

Fils els nostres Goberns de la farsa y la intriga, de la intriga y de la farsa viuen, importantselsi un pito lo que puguin pensar els estrangers y lo que puguin dir els poches espanyols que saben pensar per compte propi.

Pero les comedies, per llargs que siguin, no poden ser eternas.

—Après moi, le déuge,—exclamava Lluís XV.

—Després de nosaltres, el diluvi,—diuen els nostres Goberns.

Observan com s' está ennuvolant?

Senyors, preparin la barca.

El cor me diu que 'l tal diluvi està més á prop de lo que molts se figurau.

FANTÁSTICH

LA BONDAT DEL ZAR

El zar de totes las Russias, mes que un home, sembla un àngel.

Al palau de Peterhoff avui hi ha una junta magna.

Els grans ducs, els generals, tots els més alts personatges que figuren en política y en el rengló de les armes, obéint de 'n Nicolau l' ordre que de rebre acaban, s' han reunit en consell per assessora al monarca sobre un punt relacionat ab el curs de la campanya.

—Senyors—

Ué no ho saben? La vigilia de Pasqua, à la nit, Barcelona està sobre un volcà, sense saerho. ¡Quin perill més tremendo hem correut!

Mentre las collas anavan pels carrers cantant caramelles, no faltava qui estava preparant un alsament carlista.

El plan tramat era terrible. Els conjurats havíen de sorprendre un fiestel de consums de les Corts de Sarrià, apoderar-se de totes les armes, inclosos les bursas dels burots, i invadir de dret la capital.

¡Quin horror!

Afortunadament, ja que la policia dorm, la Província vetlla.

Y volgué la Providència que un dels conjurats, jove barbamech y fill de bona família, escrigués als seus papàs una carta de despedida, manifestantlos que 'ls carlins havíen decidit alsarse y que se'n anava ab ells.

Els papàs desconsolats acudiren ab la carta al governador, suplicantí ab llàgrimes als ulls que 'ls ajudés á recobrar el niñu perdido.

Y en efecte: van trobarlo. La partida s' havíva de compondre de no sé quants mils tremendos; pero á la hora senyalada, no hi acudiren á la cita més que tres...

Els necessaris pera cantar alló de la sarsuela bufa:—Ya somos tres, trees, treeees..

Els papàs del jove, involuntari delator dels plans cercundans, podían y devian correspondeu als seus entusiasmes de una manera digna y apropiada.

¡No era la nit de Pasqua la senyalada pera la sublevació?

Donchs li havíen de regalar la mona.

Una mona ben grossa y ben esponjada; pero sens'ous.

Llegeixo:

«Dentro de poco habrá otros globos en Madrid, entre ellos uno que se llamará Alfonso XIII, adquirido por el Aéreo Club.»

Creguin que m' agradaría trobarme á Madrid no més que per una cosa: pera veure com aquest globo s' infla, s' enlayra, s' desinfla y cau.

Res, capritxos!

En Garcia Alix se 'ns ha tornat bromista. Tant es que ja fins fa frases, que ni en Maura.

A propòsit de la reunio de Corts, assegurava que la majoria estarà al costat del govern. «Me inducen —deya— á creerlo así una porción de síntomas, y por si así no fuer, ya sabe la mayoría que con esta companyia se acaba el abono.»

¡Vels'hi aquí una companyia tan segura de las seves facultats que ni gosa á alsar el teló pera presentarse al públic!

«Qué més té que l' abono s' acabi ó no s' acabi, si tampoc se donan funcions?»

Días enrera va efectuarse á las Corts de Sarrià l' enterro civil del consequent republicà Sr. Soriano.

Ab extranyesa de tots els que hi assistiren, se presentà un ensotanat, provist de totes las eynas de acompañar morts al cementiri, ab la pretensió de convertir en catòlic aquell acte purament civil. To-
tas las protestas signaren intúits pera esquivarlo: ell continuà com si tal cosa, darrera la comitiva, remuntant el gori-gori. Gracias á la prudència dels acom-

panyants no's va armar un conflicte, perque, com deya un dels presents, parodian uns famosos versos d' en Serafí Pitarra:

«Ja té sort que estém de veda
y no's poden matar corbs.»

Un correspolson del *Avi Brusi* feya notar l' altre dia que s' ha operat un cambi radical en el llençatge d' en Canalejas y dels que l' segueixen, quan parlaren de la persona del rey y de la institució monárquica.

«El origen de la mutación—diu el correspolson—dèbese, segün parece, al sinnúmero de deferencias que S. M. el rey ha tenido con el ex ministro demòcrata, durante la última parte de la reciente excursió.»

Aixó es lo que fan els gossos quan les hi passan la mà pel llom: posan els ulls tendres y remenan la quà.

Y aixó que á D. Paco encare no li han deixat taster el formatje.

El dia que li posin á la boca ja cal que 'ls que s' escayguin á trobarse darrera d' ell s' apartin.

La quà, de tant remenarse, se li desprendrà, y podrà pendre mal.

A descuyts y deficiencias del arcalde perdigot de Sant Felip del Llobregat, es deguda l' agravació que ha tingut en aquella hermosa vila, la epidèmia va-riola.

¡Bon recort del seu mando haurà deixat el senyor Batlloril!

Un recort grabat en la cara de un bon número de veïnhs.

La Fé va de capa cayguda.

Al Ofici del Dijous Sant, celebrat á la catedral de Barcelona, no hi van assistir més que tres regidors y l' arcalde Lluch.

De manera, que ni tan sols van poder arribar á quatre soldats y un caballo.

L' arcalde de Manresa, Sr. Armengou, va expulsar a un notari del saló ahont se celebra la Junta del Cens pera la rectificació de las llistas electorals, ale-
gant que la sessió havia de ser secreta.

El Sr. Armengou blossona de acérrim catòlich; pero no pot veure als dipositaris de la Fé... pública. Serà perque de Fé n' té tanta, que no pot consentir que ningú n' dongui.

Ja no va á Valencia.

Diu un ditxo de la terra: «Si vols ser bisbe, posath'ho al cap.»

Pero aquest ditxo aplicat al cas particular d' en Nozaleda, s' ha de traduir així: «Si vols ser bisbe de Valencia, posath'ho als peus.»

Y per lo que puga ser, apreta á corre.

¡Ay Senyor! ¿Y qué dirá en Maura en vista de aquest fracàs?

¡Qué volen que digui!

—Els cattifols de la cinia ara pujan, ara baixan. Quan jo podia vaig fer tot lo imaginable pera sortirm'e ab la meva... Pero avuy... ¡Ay! Avuy apenas me llamo Toni.

Un diputat modelo.

El Mister Enrich Tollemache, representant en la Cá-
mara dels Comuns de un districte de Inglaterra.

Días enrera s' presentà davant dels seus electors, donantlos compte del seu mandat en els següents termes:

«Senyors: podeu ben alabarvos de tenir un dipu-
tat únic en el seu gènero. Vint y quatre anys fa que tinch l' honor de representarvos, y en tot aquest temps ni una sola vegada he fet us de la paraula en el Parlament.»

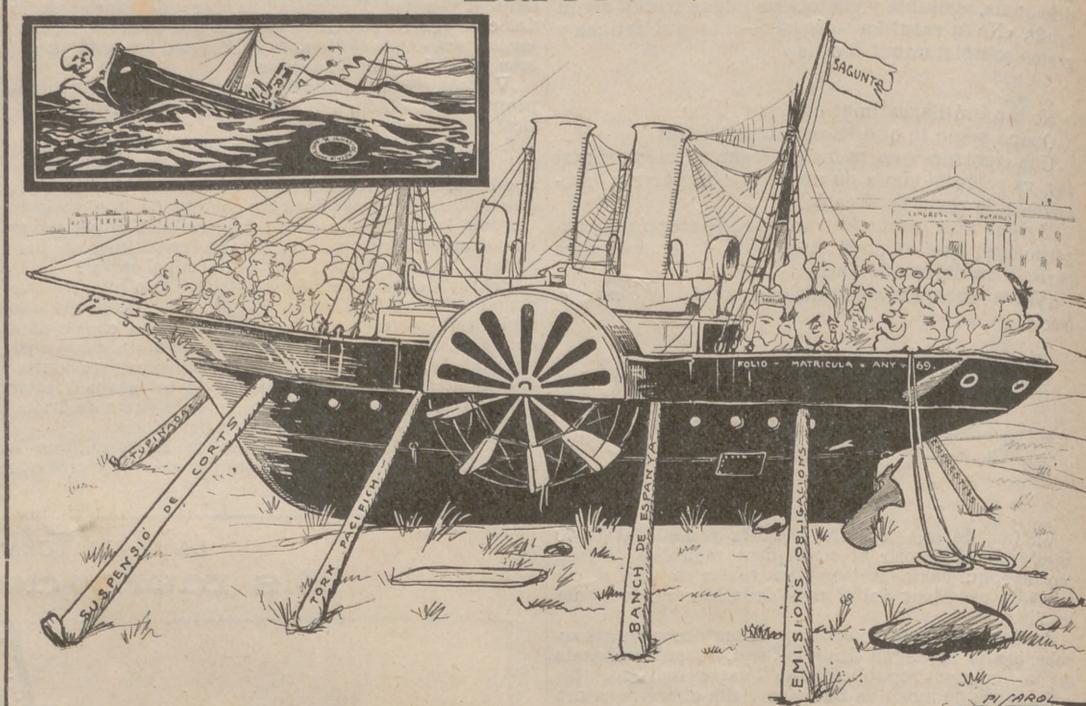
Reforma del reglament del Descans dominical

—Embêteix, maco, embêteix,
que 'ls valents ja no m' espantan:

precisament la reforma
l' he feta per torejarte.

Barcos

Els que 's perden y 'ls que s' haurian de perdre.

Els electors van tributarli una ovació.

Quan el Sr. Torres Mut s' enteri de aquest fet, sens dupte dirà:

—Com aquest diputat procedia jo. Ni una sola vegada vaig dir en el Congrés «aquesta boca es meva.» Y á pesar d' això no m' varen reelegir. Per que no havia de naixer á Inglaterra?

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

1. XARADA.—Ca-la-mi-to-sa.

2. ANAGRAMA.—Sopa.—Poso.

3. TRENCÀ-CLOSÇAS.—Los nets dels almugàvers.

4. GEROGLÍFICH.—Com més estudias, més t' aprofitas.

Han endavantat tots ó part de las solucions corresponents al número anterior els caballers: Francisco Mas-
cort, Un que's desitja menjá un frare, J. A. Rana, Francisco Pined y B. Jimenez Pissarra.

ENDEVINALLES

XARADA

SÚPLICA AL SR. BATLLÉ

Senyor Batllé: escoltim un rato no més; que, ab pocha ó molts modos, jo li contaré si es que podem vivir en el paó que aném.

Si surto de vespres, quan soch al carrer, qualsevol mossegam' sfanç 'ls diners; si compro frioleras, m' estafan del pes. M' enganya la dona; m' estafa'l burgès.

De moneda falsa jo'n tinch un femer que no la puch vèndre ni á cal calderer.

Ara, aquesta tarda, m' estava tercer-tombat-hu de casa y, sens cumpliments, m' entra dos granujas á dintre mateix,

ab una clau falsa que portaven ells.

Tres-girat notarho agafó tercer total y engegantlos un tret, el primer-según m' ha fet falla. Al ser descuberts han fugit escales avall com llebrers.

Tanta vigilància que 'l poble paguem, évol dir ahont se fica quan s' ha menester? Vosté que deuria estar més atent á las nostres queixas, jamay compareix tercera tombada despaix ni á tres gent, no pot escoltarla, per posar remey á tots els abusos que se'n estan fent.

Miri... senyor Batllé, que tots ja s' estén fins á las sabates molt tips de vestit. Y jo, que no gasto gayres cumpliments, al qui ab mi' s' propossi li faig jurament d' enviarlo á can Tunis sens pensarm'hi més.

ALEIX VOLÈFIL

MUDANSA

Bona cuynera vol ser la Tot de cal senyor Matas, y total bé las patatas encare no arriba á fer.

F. JOANET

GEROGLÍFICH

O O O

I I I

R I I

II II

DII DII

S

O N

ENMEMORAT DE NAMI CO SAN

Caballers: J. S. Gastador del Regiment Espanya, P. Sefiargus, Manel Brainera, Nò t' entench, José Guarrach, F. M. Ul, Francisco T., J. A. Rana, Joan Vía de cal Marcó, Joseph Fratò, Joseph Rosell y Enrich Tosca. Caballeres: A la panera!

Caballers: Un que la sab llarga, Francisco Moliné, Joseph Rahóns, F. Mascort, Xech de Llansá, Antoni Carreras, Enrich Ordanyá, Enrich Tossa y Joan Vía de Vilafraanca: De repuesto.

Caballer: Samuel Gran é Irurueta: Lo destinat al centenari del Quijot no ha arribat á temps.—Joseph Gili: El dibuix adeixa de inexperience. Traballí sens descansar, y amunt y crits.—Noy de Pallejà, el Faiges: Aixó encare no va prou bé. ¡Pit y foral!—Tallé Osk: Alguns d' ells son molt conseguts. —B. J. Pissarra: Potser vagí algun enigma. —Els VII Pecata Capitals: No ns convé. —M. T.: Es de lo mes dolent que corra.—Ignasi Asens: Entra en cartera el xiste.—Caramelo Clars: No hi ha ni mica d' enginy.—J. Costa Pomés: Gracias per tot. —N. N.: L' audit es aprofitable.—Joseph Urta: Els cantars podrán ser bilingües, pero no tenen gayre d' alló que 'n dihén solta.—Jaume Ribó: Las endevinalles no marxan.—J. F. A., B. P., J. O., S. G., Un republicà, P. V. y J. R.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten, per distintas rahons.

Atenció!

DISSAPTE QUE VÉ, 6 DE MAIG

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

La Campana de Gracia

dedicat al tercer centenari

DE

DON QUIJOTE

Profusa ilustració — Text variadíssim

EL QUIJOTE dintre de la política.
La política dintre del QUIJOTE.

8 páginas * 10 céntims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carretera del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.